

mgr lic. Małgorzata Nowak

Streszczenie dysertacji doktorskiej „Motyw pragnienia w życiu i twórczości Haliny Poświatowskiej. Studium teologiczno-literackie”.

Centralnym motywem życia i twórczości Haliny Poświatowskiej jest pragnienie; pragnienie w jego wszystkich – najbardziej zmysłowych, cielesnych, ale także duchowych wymiarach.

Analizując motyw pragnienia w życiu i twórczości Haliny Poświatowskiej należy pamiętać, że „utkane z pragnienia życie” poetki jest życiem kobiety, która od dzieciństwa zmagала się z nieuleczalną chorobą. Chorobą, która nie tylko determinowała i intensyfikowała wszelkie pragnienia, wpływała na jej dążenia i działania, ale także do tego stopnia odcisnęła piętno na całej jej twórczości, że poezję Poświatowskiej można, a nawet trzeba nazwać liryką pragnienia.

Biografowie i krytycy, badając dorobek literacki poetki, zamykają go w kontekście bardzo silnego, często dosłownego utożsamienia z życiem. Przyjęcie takiego klucza interpretacyjnego nie jest błędem, ponieważ w przypadku Poświatowskiej życie i twórczość są ze sobą bardzo mocno splecione, wzajemnie się dynamizują i determinują. Jednakże wspomniany brak rozdzielenia rzeczywistości artystycznej od rzeczywistości biograficznej, podobnie jak intencjonalne ignorowanie i całkowita rezygnacja podczas interpretacji z uwzględnienia perspektywy egzystencjalnej, banalizują rozumienie tekstu, odbierając mu wielowymiarowość i złożoność sensu.

Choć jestem świadoma nierozzerwalności relacji łączących biografię i twórczość Poświatowskiej, celowo dokonuję podziału mojej rozprawy na dwie paralele, a jednocześnie autonomiczne części: pierwszą – „Życie utkane z pragnienia”, w której analizuję motyw pragnienia w perspektywie biograficznej, i drugą – „Liryka

pragnienia”, w której wykorzystując przede wszystkim własne, ale też dostępne w monografiach i artykułach interpretacje wierszy, odsłaniam różne wymiary pragnienia w świecie poezji Poświatowskiej.

Pierwszą, biograficzną część pracy tworzą cztery rozdziały. Odpowiadają one czterem rodzajom ludzkich pragnień: pragnieniu życia, pragnieniu miłości, pragnieniu przyjaźni i pragnieniu Transcendencji. To one, w moim przekonaniu, miały najsilniejszy wpływ na postawę, decyzje i działania Poświatowskiej.

Drugą część dysertacji – poświęconą już wprost i w całości poezji – tworzą trzy rozdziały. Paralelnie do części pierwszej odpowiadają one trzem pragnieniom: pragnieniu życia, pragnieniu miłości i pragnieniu obecności „Nieobecnego”, z których poetka „utkała” całą swoją lirykę. Pomijam tu pragnienie przyjaźni, które w tej poezji pojawia się tylko akcydentalnie.

Praca nad rozprawą nie była łatwa, przyznaję. Pomimo morza literatury, poświęconej różnym wątkom tej poezji, wiele z nich zostało pozostawionych na uboczu, nie mieściły się bowiem w przyjętych schematach interpretacyjnych, interpretacji, wiele jest jednostronnych. W kilku miejscach zatrzymałam się, nie potrafiąc doprowadzić do końca mojej ścieżki interpretacyjnej. Mimo to, dowiodłam, że centralnym motywem życia i twórczości Haliny Poświatowskiej jest pragnienie w jego wszystkich najbardziej zmysłowych, cielesnych, a także duchowych wymiarach.

Halina Mowa